

Ballroom

POST UIT HESSDALEN

De magie van botsballen

Jasper Delva

Gezien op 11 april 2025
Asiadok-Westkaai, Antwerpen, i.k.v. MAD Festival

Hoe kunnen we losbreken uit het beklemmende systeem van monotone jobs? Wat begint als een grauwe Kafkaiaanse nachtmerrie vervelt in ‘Ballroom’ van circusgezelschap Post uit Hessdalen tot een magische, hoopvolle droom die veel wegheeft van de surrealistische werelden van René Magritte. Helaas blijft ook deze droom bedrog.

13 APRIL 2025

Het mag dan buiten een zonnige lentedag zijn, binnen in de laadbak van de vrachtwagen van Post uit Hessdalen, het circusgezelschap rond theatermaker Ine Van Baelen en cinematograaf en circusartiest Stijn Grupping, hangt een totaal ander sfeertje. Getooid in grijze kleren, met uitzondering van een rode pet, sloft en sjokt botsbaljongleur Grupping zich voort terwijl hij witte balletjes opzuigt met een groene stofzuiger. Hij verzamelt ze in een eveneens groene emmer. Hij oogt wat moe, pips, uitgeblust.

Je zou voor minder met dat eentonige werk dat hij maar blijft uitvoeren, het éne balletje na het andere. Zijn werkomgeving helpt ongetwijfeld ook niet. De grauwe ruimte bestaat enkel uit grijstinten. Grijze plastieken dozen, grijs tapijt, grijsdonkere stoel en tafel. Maar het zijn vooral de betonnen kolommen en plafondbalken van de hand van beeldend kunstenaar Lodewijk Heylen die de kleur- en vreugdeloze sfeer bepalen. De indrukwekkende scenografie zorgt voor een zwaar, beklemmend gevoel. Je ervaart haast hoe de muren op Grupping afkomen.

De vele muren uit de trieste, haast claustrofobische betonnen werksetting blijken plots een zegen.

Het geheel heeft iets kafkaiaans. Kijken we hier naar een *working class* Gregor Samsa uit Kafka’s klassieker 'De Gedaantevewisseling' die elke dag dezelfde

monotone, uitputtende routine moet doorlopen? De snelle, gabberige techno die af en toe weerklinkt wanneer Grupping zijn oortjes even kort uithaalt, doet zoiets vermoeden. Die oortjes suggereren bovendien dat hij vooral niet wil beseffen dat hij aan het werk is. Toch blijft hij al die tijd maar balletjes opruimen met zijn stofzuiger.

Hij gaat moe getergd zitten. Het lijkt alsof de eentonigheid van zijn werk zich als een grauw web over zijn gedachten heeft gespannen. Tot hij ontdekt dat de balletjes stuiteren. De vele muren uit de trieste, haast claustrofobische betonnen werksetting blijken plots een zegen. In typische Post uit Hessdalen-stijl leidt dat tot een vooral ritmisch maar tegelijk verrassend visueel spel waarbij Grupping steeds opnieuw trajecten via allerlei oppervlakten zoekt en vindt om de balletjes in de grijze mand te doen belanden.

De scène doet denken aan een Rube Goldberg-machine-video, de verzamelterm voor video's waarin mensen bijvoorbeeld een pingpongbal via een absurd ingewikkeld parcours in een bekertje proberen te laten belanden. Het doet tegelijk terug aan Kafka denken. Een eenvoudig doel vraagt een belachelijk ingewikkeld, ondoorgrondelijk systeem. Het vaak opgebouwde kettingreactiesysteem is zo ingewikkeld dat het doel – het balletje landt in het bekertje – bijna triviaal wordt. Het oorspronkelijke doel verdwijnt uit beeld, wat overblijft is de logica van het systeem zelf. Precies het gevoel dat Kafka oproept.

Plots komen we terecht in een totaal andere wereld: die ademt niet langer Franz Kafka maar Réné Margitte.

Toch lijkt het stuiteren wonderen te doen voor onze eenzame protagonist. Helemaal opgewarmd doet hij zijn grijze trui uit en onthuld een andere, lichtblauw en vol met wolken. Of niet, want al snel lijkt hij ook op deze nieuwe routine uitgekeken. Is de mens in een kafkaiaanse wereld zelf een botsbal? Zit hij voor eeuwig gevangen in variaties van deze monotome mallemolen? Zal hij dan nooit aan de kleurloze eentonigheid weten te ontsnappen?

Hij laat dan maar de balletjes vallen, maar die stuiteren plotsklap niet. Een dromerige soundscape van Frederik Meulyzer en Jochem Baelus vult de nu meer kleurrijk verlichte ruimte. Wat volgt, kan en wil ik verklappenn, alleen dat we plots in een totaal andere wereld terechtkomen. Die ademt niet langer Franz Kafka maar Réné Margitte. Surrealistische, haast dromerige scènes leiden de dans, met de balletjes in een volledig andere, onverwachtse rol.

Tot Grupping uit zijn droom wakker lijkt te worden. De realiteit haalt hem in. Hij doet zijn grijze trui aan en steekt zijn oortjes opnieuw in. Zijn droom blijkt bedrog. Hij staart weemoedig, leeg voor zich uit. Hij kijkt dwars door ons heen. Tot het publiek enthousiast begint te klappen.

Met 'Ballroom' bouwt Post uit Hessdalen inhoudelijk en artistiek verder op eerdere voorstellingen 'Pakman' en 'Man strikes back'. Net als voorheen kijk je naar een kort, krachtig spel in ruimte en tijd dat treffend vragen stelt over hoe wij tijd als moderne werkende mens ervaren. 'Ballroom' is zo meer van hetzelfde recept, maar voegt er tegelijk ook de nodige extra's aan toe. De verrassende manier waarop ditmaal de botsballen worden ingezet, vormt zondermeer het meest verfrissende aan deze nieuwste worp. Op het einde blijkt dat de surreële magie van de botsballen de monotome logica van het systeem op het einde niet volledig kan doorbreken. Het toont aan dat Grupping en Van Baelen, in

tegenstelling tot het wat naïeve einde van ‘Pakman’, een pak kritischer omgaan met hun materie.